

1889.

Tizenhatszodik évfolyam.

TORONTÁL.

45-ik szám.

Vasárnap, november 10-én.

Vegyestartalmu hetilap. — A megye közlönye.

Megjelen minden vasárnapon.

Előfizetési ára: Egész évre 6 frt. fél évre 3 frt. negyed évre 1 frt 50 kr.

Kiadóhivatal: Pleisz Fer. Pál könyv- és könyvnyomdai Nagy-Becskereken. hová az előfizetési pénzek és irattal díjak küldendők.

Hirdetések és mellékletek minden napon vétnek fel a kiadóhivatalban. Kértek az irattal díjakat az irattal díjakkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hivatalos hirdetések: A nm. m. kir. belügyminiszterium határozata értelmében a hivatalos hirdetések bérmentése és előlegesen beküldendő közzététel díja 1875. év első napjától kezdve következőleg állapított meg:

100 szög egyszer közölve és egy a hirdetés igazoló lap	1 frt 67 kr.
200 - - - - -	2 - 67 -
300 - - - - -	3 - 67 -
400 - - - - -	4 - 67 -
500 - - - - -	5 - 67 -

és így tovább minden megkezdett 100 szögért 1 frttal több.

Magán hirdetések: A 4-hasábos csarnokos, 1/2 szög hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes bejelentésért 30 kr.

Almált kiadóhivatalnak van szerkesztése, a tek. szolgabíróhivataloknak, községeknek és magán hirdetések tudára aml. hogy nem helyi híreket csak akkor vétnek fel, legyenek bár azok hivatalos vagy magán hirdetések. Ha a hirdetés díjat az itt közölt társaság szerint a hirdetéssel együtt beküldik, vagy pedig közölszik magukat, a kiadóhivatal által előzetes melett feladott nyugtat és tápellátást a postán mindenkor kiváltani. A „Torontál” kiadóhivatala.

A választások előtt.

— a. Közeledvén az országos választások ideje, nem tartjuk feleslegesnek, a megyei bizottságok figyelmét és pártatlanul és elfogulatlanul komoly megfontolását, a kijelölésre és választásra nézve annyival inkább felhívni, mert azt minden értelmű és közigazgatás részleteibe belátó és jártas ember tudni fogja, hogy a megyei hivatalnokok szakmai képzettsége, tapintatos és szigorúan igazságos eljárása és erkölcsi magaviselete minő befolyást képeznek a haza, a kormány, a megye és a nagy közönség érdekeinek jogszerű megőrzésében, előbbrevitelében és az abból kifolyó áldásos eredmény biztosításában.

A közügynek lelkiismeretes, becsületes és munkásan buzgó hivatalnokainak megválasztásakor, mellőzendők mindazon pártkérdések és politikai elvi aberrációk, a melyek személy- vagy pártérdekből, oly egyéneket törekednének bevonni a közigazgatás keretébe, a kik annak kezelésében járatosak vagy éppen pártállásuknál és elfogultságuknál fogva, a közügy érdekében óhajtott eredményt veszélyeztethetnek.

A tisztújítási értekezletre pártkülönbség nélkül a bizottságnak bármely pártállásához tartozó tagjai együttesen meghívandók; valamint tehát a felhívást aláírt köztisztviselők és szerzetesek örvendő, kiválóan értelmes és érdemes férfiak részéről is óvatosan ki lett kerülve az egyéni pártállás pressiója, ugy másrészt szabad legyen reménylenünk azt is, hogy a választók a pártállás mellőzésével oly egyének kezeibe és működésébe helyezik a közigazgatás óhajtott eredményeinek biztosítását, a kik törvényileg kívánt kvalifikációjuknál fogva képesek lesznek, azt a kitűzött komoly célhoz juttatni.

Az alábbi felhívás egészen és részleteiben híven megfelel a fentebb említett intencióknak és kívánalmaknak.

Felhívás!

Torontálvármegye közönsége a folyó év végével december hó második felében fogja, — és pedig ez alkalommal talán utolszor, — legszebb alkotmányos jogát, tisztviselőinek megválasztását gyakorolni.

A tisztviselők betöltésének az képezvén célját, hogy a közigazgatási teendők kielégítő ellátása szakképzett és kifogástalan munkaerők megválasztása által biztosítsák, a megyei bizottságnak feladatát az képezi, hogy minden személyi vagy egyéb érdekek mellőzésével oly egyéneket méltasson bizalmára, kik megnyugtató kezességet szolgáltatnak arra, hogy nagy felelősséggel járó megbízatásuknak — a köz- és államérdekeik minden irányban kielégítő mértékben — lesznek képesek megfelelni.

Ezen cél elérésére és nehogy a bekövetkező tisztújítás a megye közönségét készenlétlenül találja, több elvtársaink felkérésére elhatároztuk, a megyei bizottságnak mind azon független tagjait, kik a megyénél tisztviselői állásra pályáznak nem kívánunk és a kik a tisztújítás alkalmával szavazatra jogosultak, — a f. évi november hó 25-én, délután 3 órákor a megyeház dísztermében tartandó értekezletre ez uton meghívni és megjelenésre felkérni.

Nagy-Becskerek, 1889 november havában.

Csávósy Ignác Kovács Ágoston
Gróf Csekonics Endre Gróf Nákó Kálmán
Gyertyánffy János Bárány Miklós Feodor
Karátsonyi László Várady Mihály.

Nagy-Becskerek, 1889 november 9-én.

Eszembe jut az a mese, mely egy királyról szól, a ki miniszterétől azt kérdezte: Mi van a világon leg-több? — és midőn a miniszter a kérdésre nem tudott válaszolni, a király azt jegyezte meg: hogy a világon leg-több az „orvos”, — hogy pedig begyőzte állításának valóságát, azt parancsolta miniszterének, hogy színeljen főfáját és jelentse azt ki nyíltan a király termeiben éppen egybegyűlt vendégek előtt.

A miniszter ugy cselekedett, a mint ura királyja parancsolta, és a százakra menő vendégek egymásután közeledtek hozzá, s részvétük kifejezése után, az egyik azt javasolta: hogy igyék egy pohár hideg vizet, a másik, hogy nyeljen le hat szem nyers kávé, a harmadik, hogy dörszölje be homlokát sósborszeszszel, és így tovább, de mindenki javaslat valami szert.

Lám — mondta a király — nincsen jelenleg termeimben néhány száz orvos? és csakugyan igaza volt a királynak.

Eszembe jut, mondom, e mese jelenleg, midőn a törvényhozás reformálni akarja a közigazgatást, és azt bátorodom állítani, hogy a világon legtöbb ugyan az orvos, de mindjárt utána jön a „reformátor”.

Nagyon mulatságos dolog, végig hallgatni az ily reformátorok eszéjárásait, vagy pedig olvasni a közigazgatás reformjára vonatkozó cikkeit.

Az öreg uraknak legkedvesebb ideájuk a vármegye autonómiaja, és e mellett törnek lándzsát.

Az újabbkori juris doctoroknak nem kell a vármegye, mert a közigazgatás lassu menete nem felel meg az európai színvonalnak; ők állami felelős hivatalnokokat akarnak, a kik gyorsan működnek.

A jelenlegi megyei tisztviselők azt állítják, hogy jól megy így a hogy van, nem kell hajgítani semmit, munda se expediet ementul is, csak egy kis jobb fizetést adjanak.

Az újoncz tisztviselők radikális epurációt óhajtanak. Menjenek el a totyogósak, és ők majd megmutatják a világnak, — ha ki lesznek nevezve közigazgatási hivatalnoknak, — milyen briliáns lesz az a közigazgatás.

A legtöbb tisztviselő perhorreskálja a restaurációt, és protektióba bizva, a kinevezéshez hajol, de kiköti egyszerűmód azt is, hogy elmozdíthatlan legyen mint a bíró, és ne disponálathassék az ország egyik széléről a másikra.

És ez így megy a végtelenig, mindenki régi reformot akar, más alakot óhajt, de mind olyant, a mi az ő szájizének megfelel, objektíve ritkán szól valaki, de ha szól is, nem elég az üdvösséghez, mert felszólalása egyoldalú, hiányos, és nem öleli fel a közigazgatás összeségét, hogy azután egy szerves egészet teremtsen.

Oly országban, a hol nincsenek ante akták, a hol nem áll fen egy ezredéves alkotmány, melyhez a nemzet ragaszkodik, a hol tehát tabula rasa létezik, könnyű egy rendszert behozni; mert kölcsön lehet venni más országoktól a jót, és ugy idomítani az egészet, hogy a célznak megfelelően senkit sem sértsen.

De a mi állapotunk hasonlít egy ős kerthez, a melyben századokozdette fák diszlenek, melyek helyükből ki-mozditva elpusztulnak, de másrésztől utjában állnak azon terveknek, mely a kertből új alaku modern parkot hivatva

van létesíteni. — Sajnáljuk a lombos ős fát, és helyén szeretnők meghagyni, de a terv szerint éppen utba esik, tehát kipusztítandó; — és így vagy a fá-davastalándó, vagy a terv ki nem viendő, — vagy el kell tekinteni a merevségtől, és oly tervet elfogadni, mely létesíteni fogja ugyan a modern parkot, de meghagyja az ős fákát és ezek szerint idomítja az új kertet, hogy ne kellessék századokig várni, míg oly lombos fákát nyerhet, minők a jelenleg diszlők.

Hogy ily terv sikerüljön, mindenek előtt respektálni kell a meglévő ültetvényt, és a szerint kell elkészíteni az új kert alakját, és foganatosítani a tervet; meghagyni az ős fákát és még is modernizálni a kertet.

Non omnia possumus omnes. Több szem többet lát. Alig van ember, a ki a reformatori szerepre vállalkozván, universális genie-ként, a közigazgatás minden ágában egyformán jártas, miután az adminisztrációnak annyi ága van, hogy annak mind-egyike egy-egy tanulmányt képez; és ha a törvényhozás alapos reformot akar létesíteni, össze kell szednie az ország minden részéből a véleményeket, hogy tiszta világos képet alkot-hasson magának az egészről.

Tisztelem a publicisztákat, meghajlok tudományuk előtt, de merem állítani, hogy ők legfeljebb általános vázlatokban szólhatnak a reformról, annak minden miniciáját alig ismerik, — és azért, hogy ne kellessék a törvény meghozatala után rögtön egy novellát kibocsátani és a hiányokat az által pótolni, — minden legkisebb mozzanatra kell figyelemmel lenni már most a priori.

És mert az ország minden vidéke más szokásokkal, más viszonyokkal bír, s mert a kulturális állapot e hazában — tekintve a nemzetiségeket — nagyon is egyenlőtlen; — hogy a hozandó reformtörvény minden irányban kimerítő és helyes legyen, akkom-módálni kell azt a helyi viszonyokhoz, hogy az által, ha nem is tökéletesen, de legalább megközelítőleg megfelelhessen a polgárok várakozásának.

Hogy pedig az megtörténjék, szükségesnek tartom a törvényhatóságok eleve való meghallgatását. Utasítsanak a vármegyék és városok, hogy szakértő küldöttségek által adjanak véleményt arról: mi tartandó meg, és mi s mily irányban változtatandó.

A megyékben és városokban vannak régi praktikus emberek, vannak kipróbált és az adminisztrációban jártas tisztviselők, vannak ügyvédek, bírák, mérnökök, orvosok, intelligens kereskedők és iparosok, a kik mint törvényhatósági bizottsági tagok hozzá szólhatnak a közigazgatás reformjához, kiki a saját véleménye, tapasztalata és meggyőződése szerint, és javaslatokat felterjesztvén a kormánynak, könnyíteni fogják annak munkáját a törvényjavaslat elkészítésénél, javaslatok, mint figyelemre méltó anyag szolgálván a törvényhozásnak. H. D.

Budapest, 1889 november 4.

Emberek és hírlapok, kik és melyek szívesen kérkednek jólétesültségükkel, időnkint — ha t. i. valamely „forrás”-nak ugy tetszik, hogy kiöntéseit bizonyos okokból az ő irányuk szerint dirigálja, — jól is vannak értestülve, ez idő szerint nagyon serényen lépnek

fel ama föltevés ellen, mintha a bolgár kérdés valamelyes szerepet játszanék Bismarck és Kálnoky friedrichsruhei, vagy Vilmos császár és Abdul Hamid szultán konstantinápolyi találkozásában. Ezek a publicisztikai személyiségek és orgánumok hamis ösvényen vannak: határozottan csalatkoznak, ha valóban azt hiszik, hogy a két vezető államférfi s a két nagy uralkodó beszélgetésük közben éppen a legaktuálisabb és legmomentuózusabb ügyet kikerülni fognak s egyáltalán nem használnak a dolognak, melynek pedig szolgálni szeretnének, azzal, hogyha annak valódi állapotát leplezik.

Egyedül az igazság alkalmas arra a politikára, melyet a hármas szövetség követ s a világébe, ez az egyetlen, oly magasztos tartalma s végeztelje a szövetségnek, nagyon gyenge lábón állna, ha a legesekélyebb változás az általános helyzetben azonnal megint-gatná.

Nos, igen, a bolgár kérdés szerepet játszik az e napok politikai találko-saiban, még pedig igen lényegeset.

Tény az, hogy a czár legutóbbi berlini látogatása tartós benyomást hagyott maga után hátra és ugyszól-ván szárnyakat adott ama kívánságnak, hogy ama kedvező dispositiók, melyeket Sándor czár Bismarck előadásai folytán nyert, immár legyenek kiterjesztve a békeliga többi tagjaira is, és az orosz egyedulalkodó engedje magát meggyőződten arról, hogy Ausztria Magyarország és Olaszország épp oly kevésse töreksszenek Orosz-országot, hatalmát, tekintélyét, morális súlyát megrövidíteni, mint Németor-szág. A status quo változatlan fenn-tartásában, az egyes Balkánállamok evolutióival szemben a hármas szövetség tagjai részéről folytatott passiv-tásban hajlandó Oroszország annak bizonyítékát tekinteni, hogy ellene a szövetség valóban nem követ aggress-zív czélokot. Ez azt akarja jelenteni, hogy mindenütt szüntessék meg a törekvést, miszerint rábíriák a portát Bulgária jelenlegi közjogi állapotának törvényesítésére vonatkozólag az őt megillető kezdeményezési jog érvénye-sítésére és ne bátorítsák fel a szultánt, hogy a maga részéről Koburg Ferdinánd Bulgária fejedelmeként való elismer-tetésének javaslatával forduljon a ber-lini szerződés szignatárius hatalmaihoz. Ez az, a mi történik; egyebek közt ez lesz taglalva Friedrichsruheban és megpecsételve Konstantinápolyban.

Ferdinánd fejedelem tudja ezt és ő s államférfiai miniszerei e szerint ren-dezik be dolgaikat. Ferdinánd fejede-lemnek jó orra s finom hallása van, fél Európán keresztül tett utján ki-szimatolta s a vele barátságban levő politikusok beszédéből és hallgatásából kivette s megértette, hogy a kazanliki rózsákat, melyeket a véletlen dobott az ölébe, huzamosan csak a türelem tarthatja meg számára s ő csendes kintartást fog parancsolni az övének. Bulgária várhat, annyival könnyebben, minthogy sikerült Ferdinándnak, biz-tositani az országnak nélkülözhetlen kölcsönt. Bulgária várni fog s nem fogja fenyegetni a szultánt, ha ez ismét elhalasztja a már mindenesetre hatá-rozottan megígért lépést, hogy javo-solni fogja a szignatárius hatalmának Ferdinánd elismertetését.

A bolgároknál bolgárabbaknak azon-ban nekünk sem kell lenniük s így minden különös kedvetlenség nélkül megnyugodhatunk abban, hogy a bol-

gár kérdés tovább is függőben marad: nekünk mibe sem kerül, Oroszországnak meg kedve telik benne. Mi annál nyugodtabban várhatunk, mert az eddig tett tapasztalatok szerint meglehetősen kétségtelen, hogy az Oroszország által kívánt s az ő kedvéért meghagyott interregnum alatt a bolgárok szíve mindinkább elidegenedik az egykori megszabadítótól s mindinkább betelik rokonszenvvel és bizalommal Ausztria-Magyarország és ennek önzetlen barátságára iránt.

Azt nem lehet tagadni, hogy a közvélemény Ausztria-Magyarországon szívesebben látta volna Bulgária elősegítését, mint a provizorium immár megkedvelt folytatását, csak hogy a gyakorlati politika nem követheti, nem szabad, hogy kövesse a közvélemény sebes rohanását és a világbéke fenntartása már csak megérdemel egy kis önkényszerítést. A mi halad, el nem marad; Ausztria-Magyarország, ha lassabban is, ez uton is eléri célját és pedig ama borzasztó áldozat nélkül, melyre még egy győztes háború is kerülne. A Balkán államok Kálnoky programja szerint szabadon és függetlenül fognak fejlődni s minél erősebben virulnak e szabad fejlődésükben, annál élénkebben vonzódnak Ausztria-Magyarországhoz.

Mint szikrázott és lángolt a közvélemény az egész monarchiában, midőn Romániában a bojárok, Szerbiában a radikálisok jutottak kormányra. Minden elveszett, mondták, Oroszország az egész vonalon győzött. Kálnoky megőrizte nyugodt vérést s tántoríthatlanul megmaradt önzetlen baráti szomszédságra s előkelő tartózkodásu politikájával mellett. És mi lett a következménye? A konzervatív román kormány kedvét keresi Ausztria-Magyarországnak s Lahovary újra meg akarja kötni a gazdasági politikai köteleket, melyet Bratianu szétépett. Szerbiában ünneplik báró Thömmelt, míg Persiáni a sakkasztáblán majdnem észrevétlenül áll a sorokban, jól lehet ő a királynét toltá előre.

HIRHARANG.

* **Közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága főispán ur ő méltóságának határozata nyomán f. évi november hó 25-én közgyűlést tart, a melyre a nevezett tagoknak mentől nagyobb számban való megjelenése már azért is nagyon kívánatos, mert ugyanaz napi délután 3 órakor, a tisztújítás érdekében foganatosítandó értekezlet is megtartatik.

* **Kulifay Lajos arcképének leplezése.** Nagy-Beeskerek városa felejtethetetlen emlékü polgármesterének, a tevékenységben gazdag életü Kulifay Lajosnak gyönyörűen sikerült arcképét leplezték le a hó 3-án, mint halálának évfordulóján, Nagy-Beeskerek városa tanácstermében. A rendkívül hű kivitelü arckép Pösa tehetséges festőnk műve. A leplezési ünnepély a városi tanácsteremben tartott rendkívül közgyűlésen folyt le. A tanácsterem telve volt nagyszámu intelligens közönséggel. A rendkívül közgyűlést Krsztics János polgármester nyitotta meg, megemlékezvén rövid szavakban e nap jelentőségéről a város történetében, a felejtethetetlen emlékü polgármesterről. Utána dr. Perisits Zoltán városi főjegyző tartotta meg az emlékbeszédet. E beszéd ugy alakí mint tartalmi szépségénél fogva kitűnt. E hosszabb beszéd egyes részei — hol az elhunyt polgárnagy tevékenységéről beszélt találóan — leírhatlan hatást keltenek. A főjegyző beszéde után lehullt a lepel a képről, s előtűntek a város egykori polgármesterének híven talált vonásai. A rendkívül közgyűlést Krsztics János polgármester zárta be rövid beszéd kíséretében.

* **Halálozás.** E hó 4-én hunyt el Pancsován idősb Wittigschlager Károly könyvkereskedő, a „Banater Post“ szerkesztője. Nyugodjék békében!

* **Emlékbeszéd.** Kulifay Lajos elhunyt polgármester arcképének leplezése alkalmával dr. Perisits Zoltán városi főjegyző következő beszédet tartotta:

Egy éve épen, hogy N.-Beeskerek városa házának oldalán a gyászlobogó, — templomaiban a harangszók bus kongása hirdették egy nagy, egy hű, egy érdemekben gazdag fiának nem ugyan váratlan, — mert hiszen a gyenge porhüvely sokáig küzdött

az öt emésztő kórral — de annál megrázóbb halálát; mely halál ugy e város képzetületének, mint huszezerenyi lakosának szívet kivétel nélkül mely szomorúsággal, igaz bánattal töltte el. Kulifay Lajos hunyt el, ki 14 éven át, pillanatra sem lankadva, épen e falak között minden erejét és tehetőségét, szíve minden dobbanását, elméje minden gondolatát, és kiváló szelleme minden erejét a nagy és nemes célnak szentelvé a mely élet feladatáért lebegett előtte, s ez nem volt már, minthogy e 20-000 lakost számláló város boldogulásának nagy feladatát nemcsak elősegítse, de az utat is elegendesse arra, hogy Nagy-Beeskerek városa az időszaki haladásra ujjára emelkedjék.

Szép cél, magaslatos cél, melyet volt polgármesterünk maga elé tűzött. Egy éve épen, hogy a város képviselő-testülete ugy mint annak lakossága imponans módon tett tanúságot arról, hogy eme hű fia kiváló és elévülhetlen érdemeit nemcsak méltányolni tudja, de mint a hős iránt, ki szíve vérével szabadjára adta hazáját, az elismerés és hála lerovásáról még megrázó fájdalma pillanatában sem feledkezett meg, s egy percze megzúntatva fájdalmának kitörését, visszafojtva könnyeinek előtűdülő árját, szeretettel, a kegyelet soha nem érzett nagyságával, a részvét igaz érzelmeivel csoportosult koporsója kövé annak, a ki még utolsó perczeiben is javáért aggódott, érdekeit óvta, s bár munkaejeje megtörött, lelke és szelleme ott lengett a biztató siker elhagyandó alkalmánai felett.

A fájdalom eme kínos perczeiben a vesztesség nagyságának mérlegelése helyett csupán csak vékony perspektíva kínálkozott arra, hogy a magaslatos tettek emlékei feljuttassanak, s a hősnek, ki nagy volt a küzdelemben, nemes a kiengesztelődésben és felülmulhatlan tetteiben, hozzá méltó emléket emeljünk szíveinkben. Mert, ha becsülés kíséri sirjába az egyszerű polgárt, ki családi tűzhelyét melegengette, hivatását pontosan betöltte; ha kegyelettel emelkedünk meg a köztüztől, kit az ellenség golyója a haza védelmében talál a megemlékezés és hála nem közönséges szavaival kell adózniok azoknak, a kik mélyen lehajtott fővel, megtörtén álltak körül koporsóját annak aki azon viszonyok között, a melyekben Kulifay Lajos a küzdelmet érettség és a mi érdekünkben felvette, méltán volt nemcsak a város és lakosai atyának, de az ég küldöttjének nevezhető.

És az a megindultság, mely mindnyájunk szívet elfogta, midőn polgáraink, — miként egykor Róma patriciusai, szeretett császáraik kihűlt tetemeit vállakra emelték, — az ő hullájának drága terhével is itt, a városába előtt megállapodtak, hogy még egy rövid bucsuszóval működése teréről, illetve arról a helyről elbucsuztassák, a mely magaslatos eszméi kivételének keretét szolgált. A meghatottság e pillanatban is elszórtja mindnyájunk szívet, midőn az emlékek szentelt ez órában itt összegyűlvén önkénytelenül feltokadok bennünk a kérdés, miért kellett elveszitenünk oly korán, életének delén, teterejének teljében, midőn az ő erélyes és tapintatos kezeire még oly sokáig szükségünk lett volna, hogy a megkezdett munkára a befejezés koronáját az ő áldott kezei helyezhessék és városunk vitális érdekei megronthatlanul és örökre biztosítva legyenek.

A sors akarta így s a végzet rendelkezése volt, hogy megküldötte őt nekünk tiszteletra, követésére méltó példaként, s midőn általa kijelölte az irányt a mit követnünk kell, hogy a testvériség és egyenlőség útján vállvetett szorgalommal, egymás iránti tisztelet és szeretettel folytathassuk városunk és annak lakosságának boldogulására vezető ösvényt — kiméletlen kézzel, hirtelen ragadta ki körülünk, alig hagyva egyéb vigasztalást, mint hogy oly kora kihűlt tetemét takaró sirhanthoz zárandokoljunk és emléket örökkön örökké tiszteletben tartuk és ápoljuk.

Nem szabad a végzet eme kéréshetetlen rendelkezése ellen zúgolódnunk s a gondolkozó elme, amely a halálban keresi az élet minden rejtélyének megoldását, azért az időert is bárára kötelez és öztönöz, a mit körülünk tölteni engedtetett, a mely időben életének legszebb terveit érdekünkben érvényesítette. A panasz csupán azért ujjal meg, hogy nem éphetett tovább s mind ama szép eszméket, a melyek nemes lelkét eltöltötték, nem valósíthatta meg.

Es e panasz kétszeresen megújul ma, midőn az emlékezés visszaidézése megsokkott kedves alakját e falak közé hozza, midőn a multak emlékei újra teljes valóságukban állnak élénk, s mind mind az ő kezeinek nyomait, lelkének nemes jellegét viselik magukon és tárják fel élénk.

„Momentum queris? Circum spice!“ hangzik a szent Pál templomának felirata: emléket keressz, tekints körül! Es nem feladatunk-e körültekinteni épen ma, ezen alkalmából? Nem a kegyelet parancsolja-e, hogy minden egyes pontnál, mely az ő nevével kapcsolatos, megpihenjünk egy kisére — hiszen az ő élete és működése városunk történetében egy oly jelentős korszaknak időpontja, a mely már csak a tanulság okáért is kell, hogy minél gyakrabban felelevenítsük épen most, midőn a haladás megkezdett munkájában új tetterőre, új áldozatokra van szükségünk, ha csak nem akarjuk, hogy a félig emelt épület, mestereinek megbénulása által, összeomoljék.

Kulifay Lajos azon dicséretre és tiszteletra

méltó, korunkban fájdalom, már minél kevesebb számu egyének közé tartozott, a kik évek hosszú során át küzdve és nélkülözve, de folytonosan tanálva, munkálkodva saját ereje által az igaz méltánylás és elismerés nyomán jutott azon diszes állásra, melyben a városnak, melynek élére a nép és polgárbizalom emelte — haladását, felvirágzását és üdvét előmozdithatta.

Kulifay Lajos született Kis-Kálna, Bars megyei községben 1844. február hó 2-án. Elemi tanulmányait születés helyén, a gymnasiumot Pápán, ugyszintén a jogakademiát is a pápai reformatus kollegiumban végezte s tanulmányait Budapesten fejezte be. A 60-as évek vége felé jött N.-Beeskerekre s eleinte mint az akkori közigazgatás rendszere magával hozta, segédhivatali alkalmazásban volt. Később Torontálvármegye tiszteletbeli aljegyzője lett. 1872-ben választott meg N.-Beeskerek város tanácsnokává, s ez időponttól kezdődik Kulifay Lajosnak városunk érdekében kifejtett áldásos működése.

Szóljunk-e eme küzdelemmel teljes évek történetéről? Ama akadályokról, a melyek útjában állottak s a melyek leküzdésére minden tehetségének és erejének latba vetésére volt szüksége. Nem! Itt nem a küzdelem csüggesztő módozatai, hanem csupán magaslatos emlékek feljuttatása van megengedve. Hiszen a ki ismeri városunk helyzetét a Kulifay Lajos kormányzását megelőző időkben, a ki tudja, hogy közigazgatásunk, közbiztonsági állapotaink kulturális intézményeink mily szomoró viszonyok közt voltak, az ha má összehasonlítást tesz a város akkori és mostani állapotával, nagyon jól tudja azt is, hogy az 1872. évvel kezdődik az a korszak, a melynek zászlajára a város jóléte volt jelszóló kiírva, nagyon jól tudja, hogy városunk történetében fordulópont állott be, olyan fordulópont, a melyet a város történetirője egykor az újjaszületés korszakának fog nevezhetni.

A beszédet egész terjedelmében helyszüke miatt nem közölhetjük. Külömben e bevezető rész már maga is felvilágosít mindenkit annak szónoki szépségéről és a kegyelet sugalta tartalmáról.

* **Halottak napján.** A főgymnasiumi ifjúság mindenszentek napján d. u. 3 órakor jelent meg a kegyesrendiek sirboltjánál. Báthory Gusztáv VIII. o. t. az önképzőkör elnöke mondott emlékbeszédet, melyet egész terjedelmében idézünk: „Itt vagyunk a temetőben: a halottak városában; ide jöttünk meglátogatni a jó ismerősöket, kik még most is élnek emlékeztünkben és meglátogatni azokat is, kiknek nevét, emléket már csak sirhalmok fája tartja fenn és megemlékezni mindazokról, kik egykor e földön küzdöttek az életért s most a siri föld öleiben pihenve várják itéletüket és folytatják remélkedő álmódosításukat a boldogságról — az örök élet üdvösségéről. Szíveinkben hitet hoztunk áldozatul az örökkévaló Irgalmasságnak. Kedves társaim! kegyeletből, tiszteletből, szeretetből állunk e sirbolt előtt, melyben a földi boldogság és örök üdvösség önkényes és csüggedetlen erejü harcossai nyugosznak. Ők a munka emberei voltak: kedvesek Istennek és hasznosak az embereknek. Tettek annyit, a mennyi csak erejükkel, sőt többet tettek, mert lemondással minden javaikat és erejüket Isten dicsőségére és a jövő nemzedékek javára szentelték. Legyen áldott emlékeztük. Szívünk áhitatán kívül hoztunk mi egy koszorút is, mi: a nagy beeskereki főgymn. gyakorló iskolája, koszorút halánk jeléül annak a férfiank emlékére, kit szeretni soha meg nem szünhetünk, kit feledni soha sem feledhetünk. Mert annak az eszmének, melylyel ő bennünket magyar hazánk, édes anyanyelvünk, nemzeti működésünk szeretetére lelkesített, vezető fényül kell ragogni egész életünkön keresztül. Kitértásra az ő példája fog lelkesíteni bennünket, az övé, ki küzdve kórral-bajjal magát is emésztve csüggedetlenül faradtól érettség: a tudomány és erkölcsiséget hirdette, ápolva bennünk a szebb jövőnek reményét és türelmes szeretetével barátságára, bizalomra tanítva előkészíteni iparkodott önálló működésünket és határozott nemes jellemű fejlesztési ifjú hajlamokat. Itt nyugszik a feledhetetlen, könny harmatja hull e koszorura, midőn sirjára helyezük, mert faj, hogy csak köre tesz-zsáka a babért, nem az élő homlokára. E férfiú körünk alakítója és első vezetője, dr. Kemény István. Istenben boldogult s dicsőült vezetőnk, tanárunk! Meghald-e fenn a csillagok fényén túl a mi sóhajainkat? Meg érted-e a mi fohásunkat? Meg — mert az Ur kegyelme téged a földön sem hagyott el; a tulvilági életben megengedi neked, hogy örvendj a mi kegyeletünknek és sirod előtt Isten segítő malasztjában bizva tett fogadásunknak; midőn koszorunkat sirodra helyezve a te magaslatos szellemtől áthatva igérjük és fogadjuk, hogy téged

szeretni soha meg nem szününk, téged feledni soha sem fogunk és szellemed vezető fényét követjük élet utainkon. Nyugodjál békében! Maradjon velünk szellemed! Legyen áldott emléked! E közben az önképzőkör koszoruját, melynek fehér szalagján e fölirat volt: „Dr. Kemény Istvánnak az önképzőkör“ helyezték a sirra. A emlékbeszéd után a főgymnasiumi énekkar gyászéneke következett, befejezésül pedig ima a megholt hivek lelkeért.

* **Esküvő.** E hó 4-én vezette oltárhoz Termatsits Imre, a „Dunai gőzhajózási társulat“ hivatalnok Fuchs Sari kisasszonyt, Fuchs Sebő megyei árvaszéki elnök testi és lelki szépségeiben gazdag leányát. Tartós boldogság és az ég áldása kísérje a fiatal pár e szívbeli frigjét.

* **Eljegyzés.** Karattur Arthur ministeri számtiszt eljegyezte Pálffy Gizella kisasszonyt, Pálffy Imre megyei árvaszéki tlnök bájos leányát. Fogadja a fiatal jegyespár e szívből fakadó frigy megkötése alkalmából őszinte szerencsekívánatainkat.

* **Az újonnan megválasztott és eddig bejelentett megyebizottsági tagok névjegyzéke.**

N.-Beeskerek város I-ső választó kerület: Krsztics János, Weiserschan József, Gerner Ferenc.

N.-Beeskerek város II-ik választó kerület: Dr. Weisz Manó, I. L. Francz.

N.-Kikinda I-ső választó kerület: Horváth Ferencz, Pavlovits Pál, dr. Ebner Alajos.

N.-Kikinda II-ik választó kerület: Vidák István, Prekajszky, Péter.

Meence: Hadfy Döme, Nikolics György, Teodorovits Melán.

N.-Csanád: Simonesich Géza, Telbisz Alajos.

Aracs (Franyova): Kriszt János. Kumán: Rankovits István, Doroszlovacz Milos.

N.-Komlos: Suczi János, Láng Mihály. O-Besenyő: Telbisz Rafael, Velosv János. Szerb-Ittebe: ifj. Steinbach Antal, Issekutz Zsigmond.

Perlasz: Manojlovits Miklós. Rudolfsnad: Schaffer Antal, Vávary Mihály.

Perjámos: Fridrich Jakab, Neuman Miklós. N.-Jecsa: Gábor Ferencz.

Oppova: Napholez Gyula. Révaújfalú: Militavin Trifu, Petko János, Rudnyanin Vazul.

Franczföld: Jhraus Lajos. Crzepaja: Andrász Mihály, Novakovits Bozsidar.

Mokrin: Iszakovits Milán, Badvilyicza Pál. Homoliez: Menczer Lip., Vizelety Gusztáv. Ozora (Uzdin): Iszakovits Milán, Talapkovits Vazul.

Lajosfalva: Bielek Vilmos, Kovách Sándor. T.-Beese: Istvánffy István, Pitroff Lajos. Tomasevác: Tyuresits Péter.

Szerb Szent-Miklós: Buócz János, Telléry József.

B.-Szt-György: Zsiros Lajos, Schiller Lip. N.-Torák: Bakalovich Agost.

Magyar Ittebe: Mészáros László. Karlova: Vilovszky János, Végh Károly. Gille József, Schickhofer József.

Új Pécs: Geschek János, Mihajlovics Péter. Szt-Hubert: Belicska Béni, Fulda Károly, Mayer Kristof.

Gyertyámos: Rözer Ádám, Vaberer Jenő. H.-Csene: Miskovszky Péter, Chemecc János.

Zichyfalva: Kocsis Ferencz, Jasper Mihály. H. Neuzina: Nikolajevits István.

Nagy-Szent-Miklós: Rónay János, Zsiros Lajos. Sz.-Szt-Péter: Nikolics Bogdán.

Kis-Zombor: Kódár Árpád. N.-Teremia: Fuchs Sebő, Kahlesz János.

Alibunár: Kamenszky György, Dadios Alajos, Bolyováz Mátyas.

Dobricza: Popovich György, Kamenszky László.

Tor.-Sziget (Szakula): Rankovits Sándor. Jarkovác: Markovits Döme, Wekeczky Jakab.

Staresova: Szentkláray Jenő, Szabadkay Ignác.

Bresztovác: Babics József. Antalfalva: Paulini Sámuel, Gergelyi László.

T.-Vásárhely (Debelyács): Junga Aladár, Vécsey Béla.

Bótos: Zecha Frigyes, Pivarsits János. Szeferkerin: Radoszavlyevits Dragutin.

Lovrin: Foris Mátyas, Kleits János. Grabecz: Fischer Géza.

Kis-Torák: Probst István, Kécsi Tivadar. Almás (Jabuka): Vogl Márton, Vetti Albert.

Glogon: Himmelstein Károly. Szerb-Element: Pap Géza. Német-Element: Krenninger György, Pucics István. Német-Szárcsa: Czappán István, Kopp János. Módos: Csávossy Béla, Lebánovics István, Szöke Károly.

Gyülvész: Köhler Gyula, Wekerle Pál, Sándoregyházi (Ivánova): Kresmény Károly, gróf Bethlen Miklós.
 Beodra. Zamurovits Lyubomir, Bogdan Zsivko, Nédits Vazul.
 Gottlob: Brommer Máttyás, Szöllösy Lajos.
 N.-Ösz: Frekó Miklós.
 H.-Klári: Uzbasich Gáspár.
 Német Czernya: Helyei Kálmán, Baar József, Krebsz József.
 Zombolya: Belicska Béni, Babics József.
 Kübekháza: Rónay János.
 Szaján: Augusztin Miklós, Vuchetich Árpád.
 Szőreg: Kozenkay Béla, Jankovits Sándor.
 Orlovat: Wachtl Leo.
 Csóka: Hoffman János, Lovieser Imre.
 T.-Kanizsa: Dimitrievits Pál.

*** A „Miklós-egylet“ közgyűlése.** A szegény iskolás gyermekek ruházásával foglalkozó „Miklós-egylet“ folyó évi november hó 10-én este fél 7 órakor az egyleti helyiségekben (Klein-féle restauráció) tartja V-ik rendes közgyűlését. Napirend: 1. Az egyleti titkárnak jelentése az egylet folyó évi tevékenységéről és annak eredményéről. 2. Annak megállapítása, hogy a folyó évben hány gyermek láttassék el ruhával. 3. Bizottság választása, mely a ruhával ellátandó iskolás gyermekeket állapítja meg. 4. Bizottság választása a ruhák megszerzése tárgyában. 5. Azon napnak kitűzése, melyen a ruhák kiosztatnak. 6. Esetleges indítványok. Kelt Nagy-Beeskereken, 1889. évi november hó 5-én. Luetics Miklós, elnök. Geiger Manó, titkár.

*** A tettes rendőrkapitányi hivatalnak 5428. sz. a. kelt átiratával, a vörhenybetegség apadása folytán, az óvodának megnyitása megengedtetett;** miért is a n. é. közönség becses tudomására hozatik, hogy az óvoda f. évi november 18-án azaz hétfőn reggeli 9 órakor ismét megnyitattik A n. beeskereki jótékony nőegylet elnöksége.

*** Merénylet egy főszolgabíró ellen.** Radoszalyevits Dragutin pancsovai főbíró f. hó 6-án este fél hét órakor Réva Ujjfaluból haza Pancsovára utazott. Közvetlen a falu mellett lévő szőlős kertek tövében az országúton midőn haladott — ösmeretlen tettes az országút jobb oldali sánczából reá lött, — a lövedékből egy szem sörét jobb oldali nyakába fúródott, sérülése az eddigiek szerint nem veszélyes. A tettes kézrekerítése iránt a pancsovai csendőr-szakasz-parancsnokság az intézkedést még az éj folyamán megette, s távirati értesülésünk szerint az alaposan gyanúsított tettesek már letartóztatottak. A királyi ügyész a helyszínén van.

*** Másodvirágzás.** A mi szeszélyes időjárásunk szülöttje az a virágzó orgonabokor, a mely Tarnay Ferenc megyei árvaszéki jegyző kertjében oly általános érdeklődés tárgyát képezi. Szerkesztőségi irodánkba is hozott be Tarnay ur egy szépen kifejlődött virágot, a melynek illata versenyez a tavaszi virágokkal. Ennek a mostani csodálatos időjárásnak lehet tulajdonítani e másodszori virágzást.

*** A nagy-beeskereki főgymnasiunai deaksegélyző-egylet** a múlt hó 25-én tartotta alakuló közgyűlését, melynek tárgya volt az egylet tisztviselőinek a megválasztása. Mely választás eredménye a következő: Elnökké választott Schwartz Gyula VIII. oszt. tanuló, Bobor Gyula VIII. oszt. tanuló ellen szótöbbséggel. Főjegyzővé Demkó Vidor VII. osztálybeli tanuló közfelkiáltással. Titkárrá Junker Henrik szótöbbséggel a VIII. osztályból. Pénztárnokká: Steinbach Béla VIII. osztálybeli tanuló Schieb Ernő ellen szótöbbséggel. Elenőrré Papik István VII. osztálybeli tanuló közfelkiáltással. I. Aljegyzővé Kupuszárovis Jenő VI. osztálybeli tanuló. II. Aljegyzővé Pimpel János VI. osztálybeli tanuló. Választmányi tagokká választottak a VIII. osztályból: Batori Gusztáv, Bobor Gyula, Mircs Szvetozár, Schieb Ernő és Fiedler István. A VII. osztályból: Vitolics Zsiván, Rátui Kornél, Schieb Rezső és Keresztes György. A VI. osztályból: Vekkerle Nándor, Dallos György és Horváth József. Az V. osztályból: Bakalovits Plató és Trifunatz Milos.

*** Szegény Tatar!** Ez egyszer nem a megszokott, hanem maga a férj a szegény tatar. Petzl Jakab fehértemplomi lakost nemrég hűtlenül elhagyta a felesége. A férj puhatóldozott utána és kiszimatolta, hogy neje Szerbiába szökött, hol Gradiskán egy vendéglőst boldogítja szerelmével. A helyett, hogy megadással viselné el sorsát, a szegény tatar megjelenik a fehértemplomi városi kapitánynál és kéri hogy nejét kényszerítsék a hazatérésre, mert ő már megbocsátott neki. Az ügy most valószínűleg a kormány elé

kerül, a szerbiai hatóságokkal való tárgyalás végett.

*** „Hauptreport“ a — papánál.** A tartalékos tisztok fúraportja alkalmából egy egyenruhás kópé fúrfanggal és — szerencsével használta fel a pár órára felparancsolt egyenruhát.

Beállított amugy károsan ahhoz a kedves kisasszonyhoz, akinek régen udvarol ugyan, de mindeddig messze állt tőle, hogy a jeget megtörje.

A szalonban egyedül találta őt.
 — Mi ez? kérde a kicsi, megijedve az uniformistól.

Tragikus pathosszal, szomoruan hangzott el a válasz:

— Ah kisasszony... fájdalom... be kell rukkolnom... el kell mennem...

És a kicsi, akinek egyszerre utat talált eddig elzárkózott szívéhez és szó, egyszerre összerendezte, s a visszafojthatlan érzelme heveségével borult az eddig szinből semmivel sem biztatott lovag nyakába...

Hanem az ügyesen spekuláló kis hadnagynak ezen mindennél édesebb rapportirosására egyszerre lecsapott a veszedelem...

A m a m a . . .
 ...Már édes tartalékos tiszt uram, aligha az nem lesz a dologból, hogy „hauptreportra“ kell menned a papához!

*** Tisztelt Gazdaközönség!** Mezőgazdasági irodalmunkban a jégkár-biztosítás és becslésről szóló munka eddig nem jelent meg. Hosszas gyakorlati tapasztalat s az e tárgyra vonatkozó elméleti ismeretek alapul vételével a hiányt pótolni óhajtván. „A jégkár ellen való biztosítás és a károk becslése“ cím alatt 9—10 nyomtatott ivre terjedő munkát írtam; melynek főbb fejezetei a következők: I. A biztosításról általában. II. A jégkárok alakjai a gazdasági növényeken. III. Alapelvek, hogy csak jégverés által okozott kár térítetik meg. IV. Díjtételek az egyes gazdasági növényekre. V. A jégkárok becslése. VI. A károk kiszámítása. VII. Némely különleges intézkedések, alapszabály és ügyiratok. VIII. Rendes menetű eljárás a kárbeccs és kártalanításnál. IX. Választott bírósági eljárás. X. A magyar gazdák jégbiztosítási szövetsége s másnemű különleges kedvezmények. A munkát sajtó alá már elkészítettem, hogy a kinyomtatandó példányok mennyisége iránt tájékozódhassam előre való megrendelésre kérem fel a Tisztelt Gazdaközönséget. Megrendelőnek 1 frt utánvétellel, azoknak pedig, akik a pénzt előre beküldik, portmentesen küldöm el a könyvet. A munkát jövő évi február hó folytán küldöm szét. Gyűjtőknek 20 százalék kedvezményt engedek. Tisztelettel felhívom azokat, kikhez előfizetési felhívást küldöttem, hogy azt a birtokos és bérlő urak közt ismeretelni kegyeskedjenek. Debreczen, 1889. október hó végén. Szüts Mihály, gazdasági tanintézetű tanár.

*** Vasuti Kalauz** címmel új zsebréti menetrendkönyv került ki a Franklin-társulat nyomdájából, mely a magyar szent korona területén létező összes vasutak téli menetrendjét tartalmazza s pedig mindazon változtatásokkal, melyek a vonatok közlekedése körül ez évi november 1-ig előfordultak. A Vasuti Kalauz valóban hiányt pótol, mert különösen a zóna-tarifa életbe léptetése óta az utazó közönség minduntalan jut abba a helyzetbe, hogy egy könnyen kezelhető olcsó zsebréti menetrendkönyv szükségét érezze. A Vasuti Kalauz össze nem tévesztendő az „Utmutató“ című menetrendkönyvvel, melynek ára 50 kr. — A Vasuti Kalauz csinos kiállítása, czélszerű beosztása s zsebben hordható voltánál fogva minden eddigi hasontartalmu, hazánkban nagy mérvben elterjedt külföldi állalatot felülmul. Ára darabonként (16 ivnyi tartalommal) csak 16 kr., oly hallatlan olcsó ár, melyen ily könyv eddig a magyar közönség kezébe meg nem került s valóban zóna-árnak nevezhető. A fővárosi helyi érdekű vasutak forgalma a könyv elején külön csoportosított. A Vasuti Kalauz a szokásos összes elárúsító helyeken kapható s a kiadói hivatalban (Budapest VII. Erzsébet-körút 27. sz.) megrendelhető.

*** Meggyilkolta az apósát.** A torontalmegyei Ozora községből írják lapunknak: Az öreg Petrov István a visszafelődés korát élte, a 78 éves agyastyán fiatalos könnyelműséggel korhelykedett, észre sem véve, hogy eluszott már a földbirtoka is, s ha így halad: mire belebukik a sirdögörbe, az örökösök a sajátjukból temessék el. Ott lakott vejenél, Marán Fülöpnek, akinek, hogy tessék-lássék, fizetett is valamicskét a tartásért. Marán Fülöp gyűlölte a tékozló vén korhelyt

s a napokban szemére lobbantotta: „Én nem veszem meg magának a sírhelyét, ha mindent a koresmába visz.“ Az öreg haragra lobbant, megszidta a vejét, aki kegyetlenül bánt vele, s ennek véget akarván vetni, felpakolt, befogott a kocsijába, hogy elmegy a szomazéd faluba, a másik vejéhez. El is ment a durczás öreg, a veje szörnyű haraggal szitkozódott, mikor ezt megtudta, kiszaladt az istállóba, felvetette magát egy lóra s a megrémült feleségének azt kiáltotta oda: „Megölöm a vén korhelyt.“ Az apját féltő nő a ló elé vetette magát, ugy könyörgött, hogy ne menjen el, mert szörnyű haragjában még bajt csinál. Marán Fülöp félreléte az asszonyt s elvágtatott. Másnap reggel halva találták a 78 éves Petrov Istvánt a határban. A kocsija, lova ott állt mellette. Senki sem tudta, ki ütötte le a tehetetlen öregot, csak Marán felesége. A felesége pedig gyermeke volt az áldozatnak, s az kiszolgáltatta apjának gyilkosát, aki, hogy betetőzze szörnyettét, a 150 forintot tartalmazó bugyellárist is kirabolta a holttest zsebéből.

*** Öngyilkosság.** Fratusin Milos nagy-kikindai szerb parasztot már régóta kinozta egy gyógyíthatatlan betegség; a különben is szegény embert nyomorba vitte tehetetlensége s végre öngyilkosságra gondolt, még a nyáron egy egyesövű pisztolylyal magára is lött; de csak könnyű sérülést okozott magának. Miután betegsége egyre súlyosodott, ő minden áron meg akart válni az élettől. F. hó 3-án, reggel, mikor övéi a a szántóföldre kimentek, ismét elővette a rozsdás egyesövűt, azt vízzel megtöltötte s azzal az istállóba ment s ott a szájába lött. A töltés a boldogtalan ember fejét szétzúzta, agyvelejét pedig a falra frecskendette ezer-ezer felé! Házi népe ily állapotban találta fel mikor a mezei munkáról haza jött.

*** Életunt.** Nagy-Kikindán Jakonics Iván fiatal szerb paraszt múlt hó 27-én egy egyesövű pisztolylyal szájába lött. A lövés a száját szétrombolta, fogait elől kiszaggatta, nyelvét is erősen megsértette; különben életben maradt. A rendőrség által kihallgatván, tettének okául a mostani mostoha viszonyokat adta elő s hogy e miatt akart megválni az élettől.

*** Értesítés.** Van szerencsém becses tudomására juttatni, hogy a mai nappal lakásomat, valamint szerkesztőségi és kiadóhivatali helyiségeimet Budapesten az Erzsébet-körút 42. sz. alatti házba tettem át. — Ide intézendő a személyemet vagy lapjaimat illető minden izenet, levél, sürgöny és küldemény. Tisztelettel Lichtenstein F. Lajos, a „Pester Correspondenz“, „Correspondance de Pesth“ és az „Ungarischer Actionär“ szerkesztője.

*** Előfizetési felhívás.** Város és községek utcái, terei, nemkülönb az országutakra kiültetendő csemeték nevelése s a kiültetett sorfák fajonkénti kezelése. A mezőrendészeti törvényjavaslathoz alkalmazva, községek, ugy magánosok használatára, számos évi tapasztalatok nyomán írta Mayer Miklós, Szeged város főlkertésze. Előfizetési ára 80 kr. Ezen megjelenendő munkámban főgondot fordítottam azon fajtákra, melyek hazánk bármely részében — melegebb, meleg, melyeb vagy magasabb helyen — vegetálnak; számos fajok ismertetését közlöm a leghűbűben és mennyiben különbözik egyik faj természetileg a másiktól; miként termeljük és kezeljük azokat, kezdve a magvetéstől, s mint kiültetett sorfa, egész tőkéletes kifejlődéséig. — Mely faj mily talajban s tájékon tenyészik, s mely fajok a községekben mily helyeknek és fekvésnek felelnek meg legcélszerűbben, tekintettel a gyárvarosok, stb., hol tisztátalan levegő idéztetik elő, azok egészségessé tételére. Továbbá a fajok idomítása, tekintettel a szép idomu fák nevelése is figyelembe vétetett. Fősúlyt fektettem a tisztán mérhetőkre, ugy, hogy közepes tanulmány is könnyen megértheti. Biztat a remény, hogy ezen hézagpótló művem utat talál egy-egyhez, valamint a városok és községek t. előjáróhoz, annyiban is, miután ezen művem a már beterjesztett mezőrendészeti törvények figyelembe vételével iratott.

Az előfizetéseket nevére küldendők (Szeged, városi falkola) november végeig, mely határidő után a művet czimzett nevére keresztkötevényben elküldöm, a melyre anyag-érdemű kertészkedő gazdaközönség és a községi előjáróságok becses pártfogását kérve, maradok hazafiu üdvözléttel a szerző.

*** Előítélet.** Hazánkban a közönség mintegy idenkedni szokott a hazai gyártmányok, sőt a hazai termények iránt is, és

igy tág teret enged részint a félvezethetéseknél, részint a külföldről való importációnak, pedig igen sok esetben saját terményeinket fogyasztjuk, mint külföldit azon hitben, hogy ez külföldi, s ezért jobb, izletesebb és finomabb; pedig csak a drága vám, melyet érte fizetünk és az idegen nyelvű czimke a különbség honi gyártmányainkkal szemben. A sok czikk közül ezuttal a magyar borból készült pezsgő bor az, a melyre a figyelmünket kiterjeszteni akarjuk. A pezsgő gyártás előnye az ahoz alkalmas borból keresendő, s hogy hazánk borait a francia pezsgő gyárosok előszeretettel veszik, bizonyítja elegendőleg az a körülmény, hogy százezrekre menő hektoliter vándorol ki külföldre, melynek nagyrészt ismét pezsgőbor alakjában kapjuk vissza, s méreg drága áron fizetjük meg, pedig csak az ilőítéletet kellene legyőznünk, s helyes meggyőződést szerezhethetünk, hogy ha jobb nem is, de mindenkor minőségre nézve a külföldivel megállja a versenyt, mit a kiállításokon teljesen megbízható szakférfiak elősmertek, és a legnagyobb kitüntetésre érdemestették. Hogy csak egyet említsünk, itt van Budapesten Prükler féle gyártelep, ki egész francia módon rendezte be pezsgőgyárát, ki semmi költséget sem kímélve pezsgőborait oly kitünően készíti, hogy bár melyik külföldi pezsgővel vetélkedik, s ha kérdjük, hogy mi a különbség az e honi és külföldi pezsgő között? bizony csak azt vagyunk kénytelenek mondani, hogy más különbség nimes, mint az, hogy ez itt Budapesten létesített gyárban készül amaz meg 10,000 kilométernyi távolságban tőlünk valami francia helységben, és valljuk meg azt is, hogy ha Prükler vagy más honi gyáros nem Budapesten, hanem pezsgőborát egy valami külföldi városkában létesítette volna, tehát mint külföldi francia czimkével hozatnék be jobb volna a pezsgő mint az itthon készült? bizonyára nem! hanem igen is kétszer vagy háromszor volna drágább, mert a vám- és vitélbert kellene megfizetnünk. Tehát az előítéletünk az, a mi igen sokszor nagy pénzállozatunkba kerül.

*** Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felvívódásban, szorulásban, fejfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitzporok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 forint. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállítótól, Bécs I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye, az ő gyári jelvényével és aláírásával keredendő. 1

A „Nagy-beeskereki tatarok-pénztár“ 1889. október havi forgalmának

kimutatása.

Részvénytőke 100000 frt. — Tartalékalap 30000 frt.	
Kamatkozó betétek	
állapot szeptember végével	280676 19
betetett	17457 87
összesen	298134 06
visszaifizetett	14631 94
állapot október végével	283502 12
Folyó számlai üzlet	
Cselekvő egyenleg szeptember végével	37349 75
előlegeztetett	10631 84
összesen	47981 59
visszaifizetett	15358 90
Cselekvő egyenleg október végével	32622 69
Értékek értékpapirokra	
állapot szeptember végével	8961 69
előlegek	120 —
összesen	9081 69
befolyt	48 —
Állapot október végével	9033 69
Leszámítolási üzlet	
tárczaállomány szeptember végével	347100 61
leszámítolatt	183178 47
összesen	530278 78
beváltott és visszleszámítolatt	183588 72
Tárczaállomány október végével	346690 06
Pénztári forgalom	
penztárszlet szeptember végével	1287 26
bevétel	387208 72
összesen	388495 98
kiadás	376903 09
készpénz október végével	11592 89

VASUTUGYEK.

(Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság).
 Áruforgalom Németalföld és Németország között egyrészt és Ausztria Magyarország között másrészt. — Az 1888. évi augusztus hó 1-én óta érvényben álló köteleki díjszabás I. részéhez, a f. évi december hó 1-vel a II. pótlék lép érvénybe. — Ezen pótlék az általános díjszabási határozományokra és az áruszállításra vonatkozó módosításokat illet. kiegészítéseket tartalmazza; a mennyiben határozományai folytán díjtételemelek lépének hatályba, ugy ezek csak 1890. évi január hó 15-től kezdve érvényesek. A pótlék egyes példányai legközelebb a részes vasutigazgatóságoknál kaphatók.

Felölös szerkesztő: Lauka Gusztáv.

H i r d e t é s e k.

Hirdetmény.

Az 1:90-ik évre érvényes bírói községi képviselő választásra jogosítottak névsora az 1889. XXII. t. cz. 39. § értelmében összeállítva 1. hó 11-16-ig d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig a városház nagy termében közszemlére ki van téve és esetleges felzáróllamlásait ezen idő alatt aláírottáknál megtehetik az érdekeltek.

N.-Beeskerek, 1889 november 8.

Szalay József.

(359-1.1)

küldetés, elnök.

3598. sz. ki. 1889.

(347-3.3)

Pályázat.

A lemondás folytán üresedésbe jött ó telek — magyar szent-mártoni körszülészeti állomásnak, melyre 90 frt évi fizetés és minden szülési esetén való segédkezéért 1 frt díjazás van összekötve, választás után leendő betöltésére pályázat nyitattik s annak megejtésére f. évi november 14. napjának, d. e. 10 órája Ó Telek község-házánál kitűztetik.

Felhívtnak tehát mindazon okleveles szülésznek, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy kellőleg felszerelt pályázati folyamodványukat a választást megelőző napig aláírt főszolgabírói hivatalnál benyujtsák.

Párdány, 1889 okt. 10-én. — A párdányi járás főszolgabírói hivatala.

Fairbanks-mérlegek.

Az egész világon a legtekélyesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosúlytal vannak ellátva. Tartosság, pontosság és könnyű kezelésüknek fogva az összes világtállításokon első díjat nyert legkiválóbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes mérlegek áránál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és utra való feladás költségei befoglaltnak. Gazdasági szerkesztés és zsakmérlegeink, valamint narhamérlegeink a legtekélyesebb mérleg-szerkezetek. — Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Cím: Osztr.-magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató, Budapest, Andrássy-ut 12.

Arjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. — Gyár: Ujpest, K-Magyar.

Vukovich és Rajkovits
mérnökök
műszaki irodája
Nagy-Becskeken
Mellenczei-ut 2-ik szám.
(304-12.9)

Községeknek a legjutányosabb árak!!!
Szarvasmarhák és juhok száj- és körömfájása ellen leghathatósabb antisepticus, anti-parasiticus és desodorans szer a melyet a nagym. földm. m. k. ministerium 50.927. számú körrendelete értelmében ajánlott Fischer és Heidelberg, budapesti vegyészeti-gyárában készült szavatolt. Kiváló minőségben forgalomba hoz Szávoszt Alphons az Országos magyar gazdasági egyesület pártfogása alatt álló termelés és bizományi üzlet Budapest, V. Arany János-ut. 11. sz.
(351-5.2)

Groszmann Zsigmond

okl. mérnöknek

műszaki irodájában
Nagy-Becskeken

belvízelcsapolási, földmérési, tagosítási, nemkülönben a magasépítéssel körébe tartozó bármilyen munkák utólagos és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (345-26.4)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

!Pénz!

földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors körösztülvétel felett mindenki meggyőződve lehet és szolgál minden e szakmába vágó felvilágosítással bementve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magán sorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevasárlása és eladására, nemkülönben mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden húzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

Első nagy-becskekeri váltó- és bizományi üzlet

(6-26.22)

L. Kadelsburger.

GERSTER E. MIKLÓS
illatszer-chemikus
kedvelt
különlegességei:

Ninon-crème. kitünő orvosiilag ajánlott arcz- és kézfinomító szer. Nem festék, de ártalmatlan növényalkotó részekből összetett szer, melyet a bőr teljesen felszív és ezáltal fénytelen, sima és bársónypuha lesz. — Eltávolít minden bőrtisztatlanságot, mint májfoltok, szeplő, bőratka (Mitesser) stb. és már rövid használat után úde színt kölcsönöz a bőrnek. A bőrt nem zsírozza s így használata kellemes. — 1 nagy tégely zárt dobozban 1 frt 50 kr.

A crème használata előtt szükséges, hogy az arczot és kezeket megmossuk

Ninon-szappannal, melynek drbjá 40 kr.

„Nemzet Casino”-illat, a mágnes casino által elfogadott legújabb intensív és tartós illatszer. — 1 frt 50 kr., 2 frt 50 kr. és 4 frt.

„Tonco”, legújabb kedvelt, kellemes illatú kitüntetett hölgyillat. — 1 frt 50 kr. (352-15.2)

Nagy becskeken egyedül kapható
Menczer Lipót
gyógyszerész urnál.

1000 hold kitünő nádast
elad az écsi uradalom árverés útján saját lukácsföldi rétjében f. évi november hó 17-én a d. u. órákban tetszés szerinti részletekben. (Utánnyomat nem díjazatik.) (357-2.1)

Tavaszi gyógyítás

Nyári gyógyítás

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított ezége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgöres, nyálk, gyomorfégés, székrekedésnél, májbajok, vértelenség, aranyer és a legkülönfélébb női betegségeknek. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzleteiben.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító. Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Széküldés naponta utánvétellel, 2 d. hozzái kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozással az ön Moll-féle Seidlitzporral igen jó hatást gyakorolnak: ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomorjova és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel
Steinko P. J., lelkész Honnenschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli

Bedörzsölési sikeres használati köztvény, eszű, mindennemű testfájdalmak és bennulásnál: burogatás alakjában mind-n szerlem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszullet, hanyas, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.
Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzleteiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító. Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Széküldés naponta utánvétellel. Ket üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberseg segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mely tisztelettel (265-13)

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Legjobb bedörzsölő szer köztvény eszű és minden meghűlési betegségek ellen.

Kapható Nagy-Becskeken: Menczer Lipót, Kellner József és Kovacs Sándor gyógyszer. uraknál.

Pleitz Fer. Pál

cs. kir. szab. könyv- és könyomdája
Nagy-Becskeken

ajánlja magát

minden a nyomdászati szakmába vágó munkák gyors és izléses elkészítésére jutányos ár mellett.